

datum: 9 juni 2023

interactieve SDG-cirkeloefening: handleiding

1. Voor welke doeleinden kan je de SDG-cirkeloefening gebruiken?

- collega's / partners vertrouwd maken met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) – **ZIE STAP 1**
- collega's / partners aantonen dat hun werk reeds gelinkt is aan de SDG's op heel concrete manieren – **ZIE STAP 1**
- bijkomende duurzame acties bepalen en prioriteiten stellen voor de toekomst – **ZIE STAP 2**
- concrete duurzame acties of projecten verder verduurzamen – **ZIE STAP 3**

2. Verloop van de SDG-cirkeloefening

Download het spelbord op de website van de VVSG en druk af op formaat A0, in kleur.

Introductie op de SDG's

Indien de deelnemers niet vertrouwd zijn met de SDG's, kan je een basisintroductie geven. Gebruik daarvoor dit overzicht van de 17 SDG's en hun korte inhoud, of dit spiekbriefje met korte samenvatting van de 17 SDG's, de 5 pijlers van duurzame ontwikkeling en de basisboodschappen van de Agenda 2030. Je kan ook een SDG-video of SDG-basispresentatie van de VVSG tonen ter introductie.

STAP 1: brainstormen over acties die je stad / gemeente / dienst reeds onderneemt (ongeveer 20 minuten)

Plaats je stad / gemeente / dienst in de kern van de cirkel. Ga na welke beleidsplannen en acties van je stad / gemeente / dienst gekoppeld kunnen worden aan elk van de SDG's.

Noteer één actie of project per post-it. Kleef de post-it bij de bijhorende SDG.

Opmerking: Houd er rekening mee dat de SDG's onderling verbonden zijn. Een actie of doelstelling kan bijgevolg een link hebben met meerdere SDG's en hoort niet altijd in één hokje thuis.

Opmerking: Er bestaan alternatieve spelborden

- ⇒ een **spelbord met 3 niveaus**, waarop je acties per SDG ook op een specifiek niveau kan kleven:
 - **Intern** niveau: denk bijvoorbeeld aan acties voor het personeel, de gemeentelijke gebouwen en interne procedures zoals aankoopbeleid.

- **Lokaal** niveau: alle acties, projecten en dienstverlening naar de bevolking toe
 - **Mondiaal** niveau: dit heeft betrekking op directe internationale samenwerking (zoals via een stedenband), maar ook op participatie in Europese en internationale projecten en op de gemeentelijke werking naar bijvoorbeeld vierdepijlers toe.
- ⇒ Een spelbord gebaseerd op de **5 pijlers van duurzame ontwikkeling** i.p.v. de 17 SDG's. Dit kan interessant zijn voor bijvoorbeeld gemeentelijke diensten die een heel sterke link hebben met één pijler (bijv. dienst welzijn: people pijler) en die willen bekijken hoe ze met hun acties en projecten toch (kunnen) bijdragen aan de andere pijlers (planet, prosperity, peace & partnership).

STAP 2: brainstormen over bijkomende acties die je stad / gemeente / dienst kan uitvoeren (ongeveer 20 minuten)

Je denkt na wat je als stad / gemeente / dienst nog meer kan doen om bij te dragen tot elke SDG. Dit kan gaan om zowel het versterken van huidige acties als om het nemen van nieuwe acties, alsook om grote en kleine ingrepen. Denk zeker aan de SDG's waarop je dienst momenteel nog weinig of niet inzet.

Noteer één actie per post-it. Gebruik hiervoor een ander kleur post-it dan in stap 1. Kleef de post-it bij de bijhorende SDG (en bij het bijhorende niveau of bijhorende pijler indien je voor een alternatief spelbord koos).

Optioneel: Je kan in je groep een aantal prioriteiten bepalen voor de huidige en/of volgende beleidsperiode. Je kan hiervoor gekleurde stippen gebruiken. Je kan deze prioriteiten in groep bepalen, of je kan individueel een drietal acties uitkiezen.

STAP 3 (optioneel): bestaande of geplande acties verder verduurzamen (ongeveer 15 minuten)

Je kan de cirkel ook gebruiken om na te gaan of een specifieke actie of afgebakend project SDG-proof is. Kies een actie die reeds op het spelbord kleeft (uit stap 1 of 2) en plaats die nu in het midden van de cirkel. Ga na of deze rekening houdt met de verschillende SDG's. Houdt je actie rekening met de sociale, economische en ecologische dimensie van duurzaamheid en wordt er gewerkt aan SDG 16 (vrede, veiligheid en efficiëntie instituties) en 17 (partnerschappen)?

Deze stap van de oefening leverde in verschillende gemeenten al concrete aanpassingen aan geplande acties of projecten op. Zie voorbeelden onderaan deze handleiding.

STAP 4: terugkoppeling (ongeveer 10 minuten)

Tot slot kan je nog plenair terugkoppelen. Heeft de workshop geholpen om een meer inzicht te krijgen in de SDG's en de link met het lokaal beleid? Wat nemen jullie mee uit de workshop? Zijn er zaken (sterke acties, bijkomende initiatieven op korte en lange termijn) waarover de groep het eens is?

Algemene opmerkingen

Je kan de SDG-cirkeloefening doen met verschillende soorten groepen: medewerkers van dezelfde dienst, groep van diensthoofden, het MAT, politici, een interne werkgroep, ... Ook buiten je gemeentebestuur kan je de cirkeloefening gebruiken, bijvoorbeeld in een adviesraad of met een partnerorganisatie.

Je kan ook een beleidsdomein, organisatie, partnerschap, project, ... in de kern van de cirkel plaatsen.

Bijlage: Praktijkvoorbeelden stap 3 (verduurzaming van acties en projecten)

Gemeente Zoersel vroeg al haar medewerkers om i.k.v. de voorbereidingen voor het meerjarenplan 2020-2025 al hun beleidsvoorstellen in de SDG-cirkel te plaatsen. Dit leidde tot enkele aanpassingen aan de activiteiten. Na het linken van de wekelijkse lokale markt aan SDG 2, besliste de gemeente bijv. om meer standruimte en ondersteuning te voorzien voor lokale boeren.

Stad Lommel plaatst grotere stedelijke projecten (rond o.a. openbare ruimte en mobiliteit) systematisch in de SDG-cirkel. Zo werd bijv. beslist om een traagbalie voor senioren in te richten toen het lokale klantencontactcentrum werd afgetoetst aan SDG 10.

Ook stad Harelbeke hanteert de SDG-cirkeloefening bij het uitwerken van concrete projecten. In 2023 plaatsten ze de plannen voor de heraanleg van enkele straten in de SDG-cirkel. Dit leidde o.a. tot meer aandacht voor SDG's 3 (welzijn) en 15 (leven op het land). Er zullen extra zitbanken voor ontmoeting geplaatst worden en er zullen kleine toelagen voor gevelgroen voor de inwoners voorzien worden.

VRAGEN? Stuur een mailtje naar internationaal@vvsg.be. We helpen je graag op weg.

